

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Maledicis. Titulus XXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

secuta non fuerit, & monitus se non correxerit, deponitur, c. si quis, ext. eod. Quod si non sapius, vel monitione facta spes sit correctionis, ad tempus saltem suspenditur, c. præterea, ext. eod. & c. neminem, 43. dist. Quod si in conflictu vim illatam propulsare compulsus fuerit, nulla poena imposita ad ordines promouetur, & promotus muneris sui præesse permittitur. Nam & naturali ratione vim vi repellere licet, c. præsentium, & c. continētia, ext. eod. & l. vt vim, ff. de iust. & iur.

DE MALEDICIS.

Titulus XXVI.

Continuatio.

GRauia flagra Deo inferunt, qui Deum cum sanctis blasphemia afficiunt: vel in fidem Christianā quid iniuriosè dicunt, instar impiæ turbæ Iudæorum, qui Christum verberibus confectum, cruceq; sublatum impijssimè interfecerunt.

Quid Maledictio?

Maledictio est, cum malum aliquod de præsentis, vel de præterito dicitur, Bart. in l. item apud labeonē, §. ait prætor, nu. 4. ff. de iniurijs. Et hæc Blasphemia etiam dicitur.

Quid Blasphemia?

Blasphemia est, cum de Deo aliquid negamus, quod ei conuenit: aut aliquid Deo tribuimus, quod ei minime conuenit, c. non sunt, 11. q. 3. Didacus in c. quamuis, part. 1. & 7. num. 8. de pact. in 6. Et ideo is, qui derogat diuinæ maiestati, eius potestati aut bonitati detrahens, blasphemus est, & quidem proprie.

Estne differentia inter Blasphemiam & Maledictionem?

Quò ad Deum inter hæc nulla constituenda est differentia: cum omnis maledictio, quò ad Deū sit blasphemia,

§§ 3 mia,

1014 ANALYS. IVRIS PONTIFICII
mia, Bar. in d. l. item apud Labeonem, §. ait prætor. Quo-
circa siue in foro conscientiæ, siue in foro fori, verse-
mur, blasphemia proculdubio erit. Cùm & statuta, quæ
puniunt blasphemos, Dei cultum & reuerentiam respi-
ciant, Soci. consil. 102. lib. 1. & consil. 119. lib. 4. Neapolita-
tit. de blasphem. colum. 3.

Qua causa Efficiens?

Ipsè Satan, liuor vindictæ, votum vltionis, & mens
infernalis furij exagitata. Vnde à causa efficiëte ma-
ledictio dicitur licita & illicita. Illicita quidem, quæ ex
voto vltionis & odio persequentis hominis improbi
procedit. Maledictio autem licita est: qua sanctissimi
viri non ex liuore vindictæ, sed amore iustitiæ maledi-
cunt, c. cùm ergo, §. distinguendum, & c. cùm sancti,
24. q. 3.

Qua Materia?

Sunt res, quæ Deo falso tribuuntur, vel de Deo falso
negantur. Et verba contumeliosa & impia, quibus diui-
nus cultus, reuerentiæque & diuina humanaque maie-
stas læditur.

Qua Forma?

Cõmittitur blasphemia verbis & factis. Verbis quidẽ
variè, vt notat Iacob. Menoch. de arc. Iudic. li. 2. cen. 4.
casu 375. varias formulas blasphemandi explicans. Factis
autem, Cùm signum Saluatoris nostri, vel imago, & sta-
tua Principis, manibus fœdatur, vel destruitur, & con-
spureatur, l. vnica, C. nemini licere sig. Saluat. & c.

Quis Effectus?

Circa effectus distinguitur: aut blasphemia fit verbis
in Deũ, vel in Principem. Aut factis in imaginem Dei,
vel Principis. Effectus blasphemix, quæ verbis in Deum
fit, est peccatum, quod iure antiquo diuino morte ple-
ctabatur. Nam lapidibus blasphemus opprimebatur. Le-
uit. cap. 24. Sic & propter blasphemiam Senacherib, An-
gelus domini vna nocte totũ exercitũ percussit, Reg. 4.
cap. 19. & gygas Israelem blasphemans a Dauide occidi-
tur.

tur, Reg. 2. cap. 21. Sic blasphemi qui Beelzebub cōsuluerant, consumpti sunt igne è cælo demisso. Reg. 4. cap. 1. Constitutionibus etiam Imperialibus pœna mortis imponitur, vt in authent. vt non luxurientur contra naturam, est Nouella. 77. & Didacus c. quamuis, part. 1. §. 7. num. 10. de pactis, in 6. quod etiam procedit, si ex consuetudine blasphematur, & corrigi minimè potest, Bal. & Salice. in l. 2. C. de reb. cred. Iure Pontificio blasphemantibus variæ pœnæ indicuntur Nam Pius I. huius nominis Pontifex sanciuir, vt est relaturn in c. si quis per capillū, 22. q. 1. quod iurans per capillum Dei, vel aliter blasphemans, si in Ecclesiastico ordine sit, deponatur: si laicus anathematizetur. Gregorius deinde IX. hanc pœnam mitigauit, & blasphemanti primò à iudice spiritali pœnitentiam, deinde à iudice seculari pœnam pecuniariam iniungendam in hæc verba statuit: Statuimus, vt si quis Deum, vel sanctos contumeliosis & obscœnis verbis blasphemauerit, per Episcopum suū pœna subdatur inferiùs adnotatę, videlicet: quod septem diebus Dominicis præ foribus ecclesiæ in manifesto blasphemus existens, vltimo illorum die Dominico pallium & calcamenta nō habeat, ligatus corrigia circa collū, septēq; præcedentib; sex ferijs in pane & aqua ieiunet, ecclesiā nullatenus ingressurus. Quolibet quoq; prædictorū dierū tres si poterit, alioquin duos reficiat pauperes, siue vni. Et si nec ad hoc eius suppetant facultates, id in pœnā aliam commutetur. Cui etiam, si renuerit recipere ac peragere pœnitentiam supradictam, ecclesiæ interdicitur ingressus, & in obitu, ecclesiastica careat sepultura. Per temporalem præterea potestatem coactione (si necesse fuerit) Episcopi diœces. adhibita contra ipsum blasphemus, si diues fuerit, quadraginta solidorū, alioquin triginta, siue viginti. Et si ad id non sufficiat, quinq; solidorū vsualis monetæ pœna mulctetur, c. statuim⁹, extr. co. sed Conciliū deinde Lateranen. sub Leone X. Anno 1514. in blasphemos alias cōstituit pœnas. Communior

tamen Dd. opinio est pœnam blasphemorum esse arbitrariam : ita quòd iudex pro personæ & facti qualitate pœnam indicere possit. Nam is, qui incorrigibilis & semper blasphemare consuevit, grauius eo, qui non consuevit puniendus est. Blasphemare autem consueuisse dicitur, qui non bis vel ter, sed qui sæpius in illud vitium incidit. Et mitius agendum est cum blasphemo qui calore iracundiæ, quam qui ex proposito blasphemauit, Decius conf. 103. num. 10. Tiraquellus, tract. de pœn. leg. causa. 1. num. 13. Didacus, d. c. quamuis, part. 1. §. 7. num. 13. de pact. in 6. Abb. & cæteri, in c. 2. ext. eod. Alex. conf. 72. num. 8. lib. 1. Si autem infamia verbis facta sit, qua Princeps læditur, tunc distinguitur. Aut quis temulentia, & ebr etate impulsus. Aut ex leuitate & linguæ lubrico, Aut ex stultitia, dementia, atque furore. Aut ex proposito & per iniuriam Principi maledixit. Primò, si temulentia, ebrietate, vel ex leuitate maledixerit, Principis arbitrio punitur : is enim vt iustus & æquitate insignis, ex personæ qualitate, vel indicere, vel remittere pœnam poterit, vt dicitur in fine l. vnice, C. si quis Imp. maledix. Qua constitutione Theodosius loquitur vt verus Christianus. Cuius non vlisci sed remittere iniurias proprium est, Nec non hac loquendi formula voluit ostendere. Non quòd quælibet quouis modo iniuria illata Principi, sit remittenda : sed quòd iudices Ordinarij, non cum impetu ad hos maledicos coercendos proficere, sed Principi, qui pro facti qualitate pœnam infligere poterit, referre debeant. Nec impunitum est delictum, quod per ebrietatem committitur. Nam & ius Pontificium per ebrietatem lapsos punit, siue ad ipsam delictum, siue ad ebrietatis vitium referatur, c. sane, 15. q. 1. Nec obstat quòd dicitur : ebrietatem mentis exilium inducere, c. à crapula, extr. de vita & honesta. cler. Quia & milites per ebrietatem delinquētes capitali pœna remissa, militia exauthorandos esse statuit Menander in l. Omne delictū, §. per yinum, ff. de re militari. Cū autem

autem ex stultitia, dementia, atque furore quis Principi maledixit, non punitur. delicta enim ex intentione committentis dijudicantur, l. qui iniuriæ, ff. de fur. Stultus autem, demens, vel furiosus, quod agit, non intelligit. Imò perinde habendum est, quod ab ipsis actum est, ac si casu aliquo sine facto personæ id accidisset, l. ult. ff. de administrat. tuto. Tiraquel. tract. de pœnis leg. causa 2. num. 1. & 2. quo loci, num. 3. ex Theologorum sententia subiicit, quod nec quoad Deum illæ personæ delinquendo peccent. Denique maledicum, qui ex proposito & per iniuriam maledixit, lex diuina, Canonica, & ciuilibis, puniendum suadent. Diuina quidem. Quia scriptum est Exod. 22. cap. Dijs non detrahes, & principi populi non maledices, Canonica in c. 1. extr. eod. Maledicus in terrorem aliorum iubetur puniri. Lex ciuilibis quidem, quæ illatam iniuriam priuato vlciscitur, magis igitur vindicanda est iniuria illata Principi. Nam nisi Princeps hos maledicos puniret, se nec legis diuinæ, nec humanæ obseruatorem, sed violatorem ostenderet. Cùm tamen non alia ratione à Deo præminenti principis loco sit ordinatus. quàm vt bonos præmijs inuitet, malos verò emeritis pœnis coerceat, glos. in c. omnes, extr. de maio. & obed. Accedit, quòd quemadmodum leges non debent esse ludibrio: ita nec ipse Princeps sui cõtemptũ ferre debeat, l. si prætor, ff. de iud. Cum igitur tales maledici grauius delinquant, graui etiam pœna sunt plectendi. Non tamen pœna, qua reus criminis læsæ maiestatis afficitur, sed mitiori, pro arbitrio Principis, qui p sua iustitia, facti & personæ qualitate p̄sata, pœnã imponet, d. l. vnica, C. si quis Imp. Crauet. cõs. 6. nu. 4. Gigas tract. de cri. læs. ma. Afflict. decis. 265. Diaz. in pract. Canonica criminali, c. 60. num. 2. Quòd si factum in imaginem Dei, vel Principis blasphemia comittatur, vt spurcando, vel fœdando, vel obliniendo, Hoc casu blasphemus grauius punitur, vel etiam mitius arbitrio iudicis, qui qualitate personæ, & facti perpen-

poterit pœnam mortis, vel etiam multò mitiorem, indicare, vt putat Ang. in l. ex senatusconf. ff. ad l. Cornel. de sica. Quem secuti sunt plures relati à Boerio, quaest. 301. col. fin. & Decius in l. si quis, num. 4. ff. de iurisd. omnium iud. Nam si is, qui imaginem Principis scedauit vel dehonestauit, grauius puniendus est, l. non cõtra hitur, & l. sequen. l. famosi, ff. ad l. Iul. maiest. l. capitalium, §. statuas, vers. eum quoque qui imaginem Caesaris, ff. de pœnis, quanto grauius hic, qui imaginem Dei deturbat, plectendus est Quo argumenti genere vtitur Boerius, q. 301. num. 17. Et confirmatur ex l. vni. C. nemi ni licere signum Salua. Qua lege pœna grauissima puniuntur ij, qui in contemptum Christianæ religionis in terra, vel marmore signum Crucis, vt pedibus conculcari possit, inculpsit, atque fixit.

DE CLERICO EXCOMMVN- cato, deposito, vel interdicto ministrante.

Titulus XXVII.

Qua pœna feriendus Clericus excommunicatus vel depositus ministrans?

Effectus excommunicationis est, quòd clericus, durante excommunicatione, sacra ministrare nõ potest, intantum, vt si ministret, hoc ipso irregularis efficiatur, c. si quis Episcopo. 11. q. 1. de sent. & re iud. in 6. c. is cui, de sent. excom. in 6.

Circa hoc tamen distingue. Aut clericus ignarus excommunicationis, celebrat, & tunc si ignorãtia probabilis fuerit, excusabitur. Ceterum si fortè ignorãtia crassa, supina: aut erronea: nisi dispensationem à Pontifice consecutus fuerit irregularitatem, contrahit, c. Apostolica, extr. cod. Quòd si cognita excommunicationis censura ministrat: interest an excommunicatio ma-
ior